

L'estatut i les Malvines

Tal com vostès segurament no han llegit als diaris (perquè només ho han publicat en raconets quasi invisibles), l'últim retoc de l'estatut d'autonomia, amb minúscules, de la comunitat valenciana, amb minúscules, ni tan sols ha arribat a ser presentat i votat a les Cortes Españolas, amb majúscules. L'afegit estatutari, si no vaig errat, implorava d'Espanya unes inversions públiques almenys proporcionals a la població valenciana, sempre, com ara, deixada de la mà de Déu: idea saludable, però ignorada i abandonada aquest mes d'abril del 2012. Tal com vostès segurament no recorden (entre altres coses perquè no mereix ser recordat), un mes d'abril de fa mitja dotzena d'anys es va aprovar la inútil i trista reforma d'aquell pobre estatut d'autonomia dels valencians, aquella cosa que ens havien aprovat gairebé un quart de segle abans amb tanta pena i amb tan poca glòria. Van votar a Madrid la reforma en una sessió que a València pomposament en digueren històrica, i que no passà d'un avorrit tràmit legislatiu. Al qual no van assistir ni el president del govern espanyol ni el líder de l'oposició, ni el president de la Generalitat Valenciana, per als quals allò no era realment res ni volia dir res, i que devien estar, com tothom, més ocupats i preocupats per altres estatuts, altres territoris, altres coses de més pes i substància, potser el turbant del profeta, els impostos del tabac o les maniobres de Zaplana, qui sap, que llavors eren temes de gran pes i actualitat. Exactament igual com a final d'abril del 1982 (ara fa trenta anys: qui se'n recorda) quan es discutia l'estatut que després va ser refregit i en alguna mesura empijorjat, quan uns pocs diputats al Congrés assistien al debat sense suc mentre la majoria, com ara, ignoraven la matèria valenciana, prenien cafè i passejaven per salons i corredors. L'única diferència deu ser que llavors no tenien telèfons mòbils per a matar el temps o per a rebre consignes dels caps de grup: rebre ordres i obeir-les sense discussió sol ser l'activitat habitual dels diputats, amb l'excepció d'algun heroi de grups petits. L'abril del 1982 a Madrid es desenrotllava penosament el tràmit parlamentari

Joan Francesc Mira

del nostre estatut, i a milers de quilòmetres començava la remota guerra de les Malvines, que a Espanya els polítics i els diaris consideraven com a pròxima i pròpia: per als espanyols aquella invasió brutal no era la bogeria patriotera,

criminal i covarda d'una dictadura militar sanguinària, era la Hispanidad contra la Gran Bretanya.

I aquell abril del 1982, quan l'hemicicle del Congrés dels Diputats es buidava mentre s'hi debatia l'estatut valencià, un cronista de molt mala bava, de nom Alfonso Ussía, il·lustrava l'escena amb aquests versos: "Somnolientos, cansados, abrumados, sencillos,/ los padres de la patria recorren los pasillos,/ mientras que un grupo mínimo escucha con paciencia/ las cosas de Valencia. (En el bar sólo se habla de las islas Malvinas). —¿Qué pasa en las Malvinas?—, se dicen consternados,/ y es raro que ninguno pregunte, por decencia:/ ¿qué pasa con Valencia?" Si algun lector vol recuperar la perspectiva, i comprendre com han sigut possibles certes coses, pot acudir al llibre magnífic d'Alfons Cucó, *Roig i blau*, on trobarà explicat, amb contundència documental, el gruix i el fons de la qüestió. El dia de l'aprovació de l'Estatut al Senat, Alfons Cucó no va assistir, per dignitat, a la votació dels articles inicials. I, com escrivia el senador Jaume Sobrequés, "el debat es desenvolupà en un clima vergonyant [...], a la tribuna de convidats il·lustres no hi havia ningú; a la tribuna de públic mitja dotzena de persones [...]; a les llotges de premsa tres o quatre periodistes; al banc del govern només el ministre Arias Salgado." D'aquells debats d'abril en la vergonya del buit parlamentari, han passat exactament trenta anys, i aquest abril del 2012, per a celebrar i honorar el protagonisme històric dels hipotètics pares d'aquell text, el Consell Valencià de Cultura (amb l'excepció del meu amic Vicent Àlvarez) ha atorgat una medalla d'honor als ponents d'aquell estatut que els *padres de la patria* consideraven tan poca cosa i tan irrellevant que ni tan sols es molestaven a ocupar cadira a l'hemicicle parlamentari: eren més importants les Malvines. Canvien els noms dels ocupants d'aquelles cadires, no ha canviat res més.

“Somnolientos, cansados, abrumados, sencillos,/ los padres de la patria recorren los pasillos,/ mientras que un grupo mínimo escucha con paciencia/ las cosas de Valencia. (En el bar sólo se habla de las islas Malvinas). —¿Qué pasa en las Malvinas?, se dicen consternados,/ y es raro que ninguno pregunte, por decencia:/ ¿qué pasa con Valencia?”